

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΜΑΪΟΥ 1938

ΑΡΙΘ. 17-18

ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1177. 1938*

Περὶ ἰδρύσεως Προπαρασκευαστικῆς Ἱερατικῆς
Σχολῆς παρὰ τῷ Ὀρφανοτροφείῳ Βουλιαγμένης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου,
ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

Εἰς τὸ ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Ὀρφανοτροφείῳ
Βουλιαγμένης λειτουργοῦν ἀνεγνωρισμένον τριτάξιον
δημοτικὸν σχολεῖον προστίθεται διτάξιος Προπαρα-
σκευαστικῆ Ἱερατικῆ Σχολῆς, εἰς ἣν εἰσάγονται κα-
τόπιν εὐδοκίμων εἰσιτηρίων ἐξετάσεων οἱ ἐκ τοῦ
Σχολείου τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἀποφοιτῶντες καὶ
ἔχοντες κλίσην πρὸς τὸ Ἱερατικὸν στάδιον, ὡσαύτως
δὲ καὶ ἀπόφοιτοι ἄλλων ἐξαταξίων δημοτικῶν σχολείων
ἀφιέμενοι νὰ προπαρασκευασθῶσι διὰ τὴν ἀπόκτησιν
προσόντων πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ φοίτησιν εἰς τὴν Ρι-
ζάρειον καὶ τὰς ἄλλας ὁμοιοβάθμους Σχολὰς.

Οἱ διὰ τὴν Ριζάρειον προοριζόμενοι ὄρφανοὶ ἀπό-
φοιτοι τῆς Σχολῆς ταύτης εἰσάγονται εἰς αὐτὴν δωρεὰν
ὡς ἐξωτερικοὶ ἡμισύσσιτοι μαθηταί, ἡ δὲ Ἀρχιεπι-
σκοπὴ Ἀθηνῶν μεριμνᾷ διὰ τὴν διαμονὴν καὶ τὴν
λοιπὴν ἐκτός τῆς Σχολῆς συντήρησιν των.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς ταύτης
ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὀρφανοτροφείου,
πτυχιούχου τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστη-
μίου, ἔχοντος καὶ τὴν Δ εὐθύνσιν αὐτῆς, ἕξ ἐνὸς ἐπι-
δευτεροβαθμίου καθηγητοῦ τῶν Ὀρθοπεδικῶν ἢ φι-
λολογικῶν μαθημάτων, ἐνὸς δευτεροβαθμίου μαθη-
ματικοῦ ἢ φυσικοῦ, ἀποσπωμένων μετὰ πρότασιν
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ
Ὑπουργοῦ Ὀρθοπεδικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἕξ
ἄλλων σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν λειτουργούντων
παρὰ τῷ Ὀρφανοτροφείῳ Βουλιαγμένης σχολείων
ἀποτελεῖται μόνον ἕξ ἀρρένων.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς εἰρημένης Προπα-
ρασκευαστικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστι-
κοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καταρτίζεται ὑπὸ

* Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ταύτης Α'. 14 Ἀπριλίου
1938, ἀριθ. 153.

τῆς Ἱεράς Συνόδου μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ
Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος, ἐγκρίνεται δὲ διὰ πράξεως
τοῦ Ὑπουργοῦ Ὀρθοπεδικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας
δυναμένου νὰ τροποποιήσῃ τοῦτο, μετὰ γνώμην τοῦ
Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς ταύτης ἰσχύει μόνον διὰ
τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν καὶ τὰς
ὁμοιοβάθμους Ἱερατικὰς Σχολὰς τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 5.

Οἱ μὴ συνεχίζοντες τὰς σπουδὰς των εἰς τοιαύτας
Σχολὰς ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ταύτης ἀποκτῶσι προ-
σόντια πρὸς ἐκλογὴν εἰς ἐφημεριακὰς θέσεις κάτω
τῶν 100 οἰκογενειῶν.

Ἄρθρον 6.

Διὰ Β. Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑ-
πουργοῦ Ὀρθοπεδικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας μετὰ
πρότασιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κανονίζον-
ται τὰ τῶν εἰσιτηρίων, προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτη-
ρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῆς Προπαρασκευαστι-
κῆς Σχολῆς, ὡς καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐν γένει τῆς
Διοικήσεως. Ἡ δὲ λειτουργία τῆς Σχολῆς κανονι-
σθήσεται δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ συνταχθησάμε-
νου ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ὀρφανοτροφείου,
ἐγκριθήσεται δὲ διὰ πράξεως τοῦ ἐπι τῶν Ὀρθοπε-
δικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ.

Περὶ ἀπουσιῶν, ποινῶν κλπ. τῶν μαθητῶν τῆς
Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς ἐφαρμόζονται τὰ διὰ
τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως
ὀριζόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἀπριλίου 1938.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τὰ μέλη

Γ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΝΔΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ,
Ι. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ, ΑΓΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ, Α. ΚΟΡΙΖΗΣ,
Γ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ, Κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, ΗΓ.
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Π. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΣ, Α. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ, Κ.
ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΣ, ΔΕΥΚ. ΡΕΔΙΑΝΗΣ, Κ. ΚΟΤΖΙΑΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1938.

Ὁ ἐπι τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός
Γ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣ*

Ἄριθ. 24467.

Περὶ ἐγκρίσεως Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σωφρονιστηρίου Ἱ. Μονῆς Πυθαρίου Μυτιλήνης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 153 τοῦ νόμου 5383, περὶ ὀργανώσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Σωφρονιστηρίου» τὸ ὑπ' ἀριθ. 2516(1784)219)π. ἔτους ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 7273(10)2) ἔ. ἔ. ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὸν ὑποβληθέντα ἡμῖν ἑσωτερικὸν Κανονισμὸν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σωφρονιστηρίου Ἱ. Μονῆς Πυθαρίου Μυτιλήνης ἐξ ἄρθρων 23, ἔχοντα οὕτω :

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΥ

Α'. Γενικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 1.

Ἰδρύεται Ἐκκλησιαστικὸν Σωφρονιστήριον ἐν τῇ ἐν τῇ Νήσῳ Μυτιλήνης Ἱερᾷ Μονῇ Πυθαρίου, συμφώνως τῷ νόμῳ 5383.

Οἱ ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Σωφρονιστηρίῳ κρατούμενοι ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τῆς διευθυνούσης τὸ Κατάστημα Ἀρχῆς.

Οἱ κρατούμενοι ὀφείλουσι τελείαν ὑπακοήν καὶ ἀπόλυτον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Καταστήματος καὶ συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς κανόνας, τοὺς διέποντας τὸν τρόπον τῆς παρ' αὐτῶν ἐκτίσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

Ἄμα τῇ εἰσόδῳ καταδίκου εἰς τὸ Σωφρονιστήριον ἐπισκέπτεται τοῦτον ἱατρός καὶ ἐξετάζει αὐτὸν ἐπισταμένως, μεθ' ὃ ὑποβάλλεται εἰς λουτρόν καθαρῶτητος ὑποχρεωτικὸν ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος τὸν χειμῶνα καὶ δις τῆς ἐβδομάδος κατὰ τὸ θέρος.

Ἄρθρον 2.

Αἱ ὥραι ἐγέρσεως καὶ κατακλίσεως τῶν κρατουμένων ὀρίζονται ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους καὶ τοῦ Διευθύνοντος τὸ Ἰδρυμα.

Δοθέντος τοῦ συνθήματος τῆς ἐγέρσεως οἱ κρατούμενοι ἐγείρονται, νιπτόμενοι δὲ κατέρχονται εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μονῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὄρθρου, κατὰ τὰς καθημερινάς, μετὰ λειτουργίας δὲ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἐπισήμους ἑορτάς, μεθ' ὃ ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ κελλία τῶν εὐπρεπίζουσι τὴν κλίνην τῶν, καὶ καθαρίζουσι τὸν θάλαμον τῶν ἢ τὸ κελλίον, εἰς ὃ κρατοῦνται.

Ἡ γενικὴ καθαρῶτης τοῦ καταστήματος ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ εἰς τοὺς καταλληλοτέρους ἐκ τῶν ἐχόντων πρὸς ἐκτίσιν μικρὸν ὑπόλοιπον ποινῆς καταδίκους, ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. ἐπὶ προσθέτῳ ἀμοιβῇ.

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὸ πρωῖνὸν ρόφημα μετα-

* Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως, Τεύχος Β', ἀριθμὸς φύλλου 77, τῆς 9 Ἀπριλίου 1938.

βαίνουνσιν ἕκαστος εἰς ἄς ἐργασίας ἀσχολοῦνται. Ὡραὶ ἐργασίας ὀρίζονται ἀπὸ τῆς 7ης π. μ. μέχρι τῆς 11ης π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 3ης μ. μ. μέχρι τῆς 6ης μ. μ., πάντως ἐπὶ 7 ὥρας ἡμερησίως καθοριζόμενας ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ἀναλόγως τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους.

Κατὰ τὴν 11ην π. μ. γίνεται σύναξις ἐν τῷ Ναῷ πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν Ὁρῶν καὶ τῶν Ἑπικῶν, μεθ' ὃ μεταβαίνοντες οἱ κρατούμενοι εἰς τὴν Τράπεζαν ἀναγινώσκουσι τὴν ἀκολουθίαν τῆς Τραπέζης καὶ παρακάθηνται εἰς τὸ γεῦμα. Κατὰ δὲ τὴν 6ην μ. μ. ἐκκλησιάζουσιν αὐθις πρὸς τέλεισιν τοῦ Ἑσπερινοῦ μεθ' ὃν παρακάθηνται αὐθις εἰς τὸ δεῖπνόν τῶν, τηρουμένης τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς καὶ κατὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἀκολουθῶς κατερχόμενοι εἰς τὸν ναὸν ἀναγινώσκουσι τὸ Ἀπόδειπνον καὶ ἀποσύρονται ἔπειτα εἰς τὰ κελλία τῶν, ὅπως ἡσυχάσωσιν, ἀπαγορευμένης πάσης ἄλλης ἐνασχολήσεως. Εἰδικὸς κανονισμὸς θέλει καθορίσει τὰς λεπτομερείας ἐργασίας, φαγητοῦ, περιπάτου, ἐκκλησιάσεων καὶ κατακλίσεως.

Ἄρθρον 3.

Ἡ σιωπὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ, τοῦ περιπάτου, τῶν ὥρῶν ἀκολουθιῶν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, πλὴν τῶν ὥρῶν τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν τοῦ Διευθυντοῦ γινομένων πνευματικῶν συζητήσεων ἐπὶ σκοπῷ φρονηματισμοῦ τῶν κρατουμένων καὶ διορθώσεως αὐτῶν. Κρατούμενοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀπευθυνθῶσι πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦ Καταστήματος, ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσι προηγουμένως τὴν ἄδειαν.

Ἄρθρον 4.

Κατάδικοι εἰς οὐδὲ ἔχει ἀνατεθῆ ἡ διδασκαλία τέχνης εἰς ἄλλους καταδίκους ἢ ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ὀφείλουσι νὰ συμπεριφέρονται εὐπρεπῶς, προσπαθοῦντες νὰ διδάσκωσι καὶ καθοδηγῶσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκτέλεσιν τῶν διδασκομένων.

Πάντως δὲ οἱ κρατούμενοι ὀφείλουσι νὰ συμπεριφέρονται εὐπρεπῶς πρὸς τοὺς συντρόφους τῶν.

Ἄρθρον 5.

Κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῶν εἰς τὸ Κατάστημα, ὁσάκις ἐξέρχονται τούτου, καὶ ὁσάκις ἤθελε κλίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον ὁ Διευθυντὴς ὑποβάλλονται εἰς σωματικὴν ἔρηναν.

Ἄρθρον 6.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς κρατουμένους νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν χρήματα, ἢ κοσμήματα ἢ ἀξίας οἰασθήποτε. Ἐὰν φέρωσι ταῦτα, κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῶν, κατατίθενται εἰς χεῖρας τοῦ Διευθυντοῦ ἐπὶ ἀποδείξει, ἐπιστρέφονται δὲ τῷ κατόχῳ ἄμα τῇ ἐκτίσει τῆς ποινῆς καὶ τῆς ἐξόδου ἐκ τῶν φυλακῶν, ἢ ἀποστέλλονται τῇ οἰκογενεῖᾳ αὐτοῦ ἐπὶ ἀποδείξει. Τὰ ἔξοδα τῆς φυλάξεως ἢ τῆς ἀποστολῆς βαρύνουσι τὸν κρατούμενον.

Ἄρθρον 7.

Τὰ παρὰ τῶν κρατουμένων κατατιθέμενα χρηματικὰ ποσὰ κατὰ τὴν εἰσοδὸν αὐτῶν εἰς τὸ Σωφρονιστήριον, ἢ ὅσα στέλλονται αὐτοῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτίσεως τῆς ποινῆς τῶν, δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς ἀγορὰν συμπληρωματικῆς τροφῆς, ἢ

ἄλλων εἰδῶν ἐπιτροπευμένων ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ.

Τὰ κατατεθέντα εἰς χεῖρας τοῦ Διευθυντοῦ χρήματα, ἐνδύματα, κοσμήματα καὶ ἄξια ἐπιστρέφονται τῷ ἐξερχομένῳ τοῦ Σωφρονιστηρίου ἐπὶ ἀποδείξει παραδόσεως καὶ παραλαβῆς, ἣν, τούτων ἀρνούμενων ἢ μὴ δυναμένων νὰ ὑπογράψωσιν, ὑπογράφουσι δύο φύλλακες ἐν τῷ εἰδικῷ βιβλίῳ, ἢ ἕτερα δύο πρόσωπα τῆς ὑπηρεσίας ἢ μὴ τῶν φυλακῶν.

Ἐν περιπτώσει ἀπολείας τῶν κατατεθέντων ἀποδίδεται τοῖς δικαιουμένοις ἢ κατ' ἐκτίμησιν ἄξια τῶν ἀπολεσθέντων ἀντικειμένων. Ἡ πληρωμὴ βαρύνει τὸν παρ' ᾧ κατετέθησαν πρὸς φύλαξιν Διευθυντήν.

Ἄρθρον 8.

Πάντα τὰ ἔξωθεν εἰσχομιζόμενα ἢ ἀποστελλόμενα τοῖς καταδίκους ἀντικείμενα ὑπόκεινται εἰς ἔρρευναν. Ἡ κατακράτησις ἀπαγορευομένων ἀντικειμένων ὑπὸ τῶν κρατουμένων γνωστοποιεῖται ἀμέσως τῷ Διευθυντῇ.

Ἄρθρον 9.

Ἄσματα κοσμικά, κραυγαὶ καὶ προᾶξις τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ διαταράσσεται ἡ ἡσυχία τῶν κρατουμένων, ἀπαγορεύεται ἀπολύτως. Ἀπαγορεύονται ἐπίσης τὰ παιγνίδια πάσης φύσεως, ὡς καὶ πᾶσα συναλλαγὴ ἢ ἀνταλλαγὴ οἰαδήποτε μεταξὺ τῶν κρατουμένων ἢ καὶ δωρεαὶ πρὸς ἀλλήλους.

Ἄρθρον 10.

Ἀπαγορεύεται τοῖς κρατουμένοις ἡ σβέσις τοῦ φωτός εἰς ἄλλην ὥραν παρὰ τὴν καθωρισμένην. Ὡσαύτως ἀπαγορεύεται αὐτοῖς νὰ ἐμπήγωσι καρφιά ἢ νὰ ἐπικολῶσιν εἰκόνας ἐπὶ τῶν τοίχων ἄλλας, πλὴν τῶν θρησκευτικῶν, καὶ ταύτας ἀδείᾳ τῆς Διευθύνσεως.

Ἄρθρον 11.

Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου τὴν πρώτην καὶ μετὰ τὸ ἀπόδειπνον τὴν ἑσπέραν, ὁ Διευθυντὴς ἐλέγχει τὴν παρουσίαν τῶν κρατουμένων.

Ἄρθρον 12.

Ἀπαγορεύεται τοῖς κρατουμένοις νὰ ἐπιφέρωσι βλάβην οἰανδήποτε ἢ νὰ ρυπαίωσι τοὺς τοίχους ἢ νὰ γράφωσιν ἐπ' αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιφέρωσι καταστροφὰς ἢ βλάβας εἰς τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν ἐν γένει, εἰς τὸ κινητὸν καὶ ἀκίνητον ὑλικὸν τοῦ Σωφρονιστηρίου.

Ἐν περιπτώσει οἰασδήποτε ζημίας γενομένης ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας, ὑποχρεοῦται ὁ κατάδικος εἰς ἀποζημιώσιν, κατὰ τὰ εἰδικῶς καθωρισμένα.

Ἄρθρον 13.

Οἱ κρατούμενοι ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἀναφέρονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Καταστήματος κατὰ τὰς ὁριζόμενας ὑπ' αὐτοῦ ἡμέρας καὶ ὥρας.

Γίνεται δὲ ἀναφορὰ κατ' ἴδιαν ἐνὸς ἐκάστου.

Οἱ κρατούμενοι δύνανται ἐπίσης νὰ ἀναφέρονται πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἱεραρχικῶς διὰ τῆς Διευθύνσεως καὶ τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου.

Ἄρθρον 14.

Πάντως οἱ κρατούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθῶσι καθ' ἐκάστην μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὄρθρον, κατὰ πάσας δὲ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἄλλας ἑορτὰς εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν μετ' ἀπολύτου ἡσυ-

χίας καὶ τάξεως. Ἡ Διεύθυνσις ὀρίζει τὴν ἐκ περιτροπῆς ψαλμωδίαν ὑπὸ τῶν κρατουμένων κατὰ τὰς ἀκολουθίας, τῶν ψαλλόντων ἐναλλασσομένων καθ' ἑβδομάδα.

Β'. Ἐπισκέψεις

Ἄρθρον 15.

Οὐδεὶς ἐπισκέπτεται κρατούμενον, ἀνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ Διευθυντοῦ. Ἡ ἐπίσκεψις γίνεται εἰς τὴν αἴθουσαν ἐπισκέψεων, ἐνώπιον πάντοτε τοῦ ὑποδιευθυντοῦ, ὅστις παρακολουθεῖ τὴν συνομιλίαν, μὴ δυναμένην νὰ παραταθῇ πλέον τῆς 1)2 ὥρας. Πλὴν τῆς ἐπὶ τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων τοῦ κρατουμένου συνομιλίας, καὶ ἐπὶ θρησκευτικῆς τιнос ὑποθέσεως, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἄλλη οἰασδήποτε φύσεως, δυναμένου τοῦ ὑποδιευθυντοῦ νὰ τὴν διακόψῃ, νὰ ἀναφέρῃ δὲ τῷ Διευθυντῇ.

Οἱ εἰς καθαίρεσιν ἢ ἰσόβιον ἀργίαν καταδικασμένοι δικαιοῦνται νὰ δέχωνται κατὰ μῆνα δύο ἐπισκέψεις, οἱ ἐκτίοντες ποινὴν δεκαετοῦς ἀργίας 3 ἐπισκέψεις κατὰ μῆνα, οἱ δὲ κάτω τῶν 5 ἐτῶν κατάδικοι μίαν ἐπίσκεψιν καθ' ἑβδομάδα.

Εἰδικὸν Δελτίον ἀναρτώμενον εἰς τὴν ἐξώθυραν τοῦ Σωφρονιστηρίου δεικνύει τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας τῶν ἐπισκέψεων.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἐπισκεπτῶν ἀνακοινοῦνται εἰς τὸν Διευθυντήν, ὅστις δύναται, ἐὰν ὑφίστανται ἀποχρῶντες λόγοι, νὰ ἀπαγορεύσῃ ἢ ἀναβάλῃ τὴν ἐπίσκεψιν.

Εἰς εἰδικὸν βιβλίον καταγράφεται τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐπισκέπτου καὶ τοῦ κρατουμένου, ὃν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ, ὁ βαθμὸς συγγενείας, ὡς καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐπισκέπτου.

Γ'. Ἀλληλογραφία.

Ἄρθρον 16.

Ἡ ἀλληλογραφία τῶν κρατουμένων μετὰ συγγενῶν καὶ φίλων αὐτῶν δὲν ἀπαγορεύεται. Ἀπαγορεύεται ὅμως περιεχόμενον ἄλλο ἀπὸ τὸ ἀφορῶν εἰς οἰκογενειακῆς καὶ πνευματικῆς φύσεως ζητήματα, δέον νὰ δὲ νὰ εἶναι σύντομον καὶ σαφές.

Αἱ εἰσερχόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνοίγονται ἐνώπιον τοῦ ὑποδιευθυντοῦ, αἱ δὲ ἔσωθεν ἀποστελλόμεναι ἀπαντητικαὶ ἀναγινώσκονται ὑπ' αὐτοῦ ὅπως ἀσκήται ὁ προσήκων ἔλεγχος. Ἐὰν κρατούμενος δὲν δεχθῇ ἔλεγχον ἐπιστολῆς τιнос, καταστρέφεται αὕτη ἐνώπιόν του, συντασσομένου σχετικοῦ πρωτοκόλλου.

Δ'. Ἔργασια.

Ἄρθρον 17.

Ἡ ἐργασία διὰ πάντας τοὺς καταδικούς εἶναι ὑποχρεωτικὴ, ἀφορῶσα οὐ μόνον εἰς τὴν ὑγιεινὴν καὶ ἠθικὴν βελτίωσιν τοῦ καταδίκου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀπόδοσιν.

Ἄρθρον 18.

Τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν καταδίκων προῖον ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἣτις κατανέμει τοῦτο ὡς ἐξῆς: α') τὸ 1)3 τούτου περιέρχεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀποτελεῖ μέρος τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Φυλακῶν, β') τὸ ἕτερον 1)3 κατατιθέμενον εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Καταστήματος

χρησιμοποιείται διὰ τὰς ἀπαραιτήτους βελτιώσεις καὶ γ') τὸ ἕτερον 1)β παραχωρεῖται τοῖς κρατουμένοις λόγῳ δωρηματος πρὸς βελτίωσιν τῆς συντηρήσεώς των, ὅπερ δύναται καὶ νὰ οἰκονομῶσι καταθέτοντες τοῦτο εἰς Κατάστημα Τραπεζικὸν καὶ ἀναλαμβάνοντες τοῦτο ἅμα τῇ ἐξόδῳ των ἐκ τοῦ Σωφρονιστηρίου.

Ἄρθρον 19.

Πάντα τὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα χρησιμοποιοῦσιν οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν, ἐγγράφονται εἰς ἴδιον βιβλίον καὶ παραδίδονται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἐκάστην ἐσπέραν, μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας.

Ε'. Πειθαρχικαὶ Διατάξεις

Ἄρθρον 20.

Διὰ πᾶσαν ἀπείθειαν πρὸς τοὺς Κανονισμοὺς τῆς Φυλακῆς ἢ τοῦ προσωπικοῦ, ἢ δι' ἑτέραν πράξιν ἐξ ἧς ἐπέρχεται διασάλευσις τῆς ἡσυχίας ἢ τῆς ἀσφαλείας τῆς Φυλακῆς ἢ δι' ἄρνησιν ἐργασίας ἢ παρεμπόδισιν τῆς ἐργασίας τῶν κρατουμένων ἐπιβάλλονται αἱ ἐξῆς πειθαρχικαὶ ποιναί:

- 1) Ἐπίπληξις.
- 2) Ἀπαγόρευσις ἐξόδου ἐκ τοῦ θαλάμου εἰς ὃν κρατεῖται ἀπὸ 1—20 ἡμερῶν.
- 3) Μείωσις τοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ποσοστοῦ μέχρι τοῦ ἡμίσεος, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος περιερχομένου εἰς τὸ Ταμεῖον Σωφρονιστηρίου.
- 4) Ἀπαγόρευσις τῶν ἐπισκέψεων, δυναμένη νὰ διαρκέσῃ μέχρι 2 μηνῶν.
- 5) Ἀπαγόρευσις ἀλληλογραφίας.
- 6) Ἀπαγόρευσις βελτιώσεως τῆς τροφῆς αὐτοῦ δι' ἀγορᾶς ἐξωθεν, δυναμένη νὰ διαρκέσῃ μέχρι 2 μηνῶν.
- 7) Ἀπαγόρευσις τοῦ καπνίσματος ἀπὸ 5-30 ἡμερῶν.

Ἄρθρον 21.

Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται παρὰ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου παρὰ τοῦ Γ' Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Μυτιλήνης, ὡς προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σωφρονιστηρίου καὶ τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ, ἀναγράφονται δὲ εἰς ἐπὶ τούτῳ τηρούμενον Βιβλίον πειθαρχικῶν ποινῶν, ἀναφερομένης τῆς κολαζομένης πράξεως, τῆς ἡμέρας καθ' ἣν διεπράχθη καὶ τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

Ἄρθρον 22.

Αἱ ὑπαίθριοι ἐργασίαι τῶν καταδίκων διέπονται ὑπὸ εἰδικοῦ Κανονισμοῦ.

Περίληψις τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ἀναρτᾶται εἰς πάντα τὰ δωμάτια τῶν κρατουμένων.

ΣΤ'. Προσωπικόν.

Ἄρθρον 23.

Τὸ Σωφρονιστήριον τοῦ Κλήρου ἔχει τὸ ἐξῆς προσωπικόν:

- 1) Ἐνα Ἀρχιμανδρίτην, Θεολόγον, ὡς Διευθυντὴν ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ εἰσηγητοῦ, μισθοδοτούμενον παρὰ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.
- 2) Ἐνα Ἀρχιμανδρίτην, Θεολόγον ἢ ἀπόφοιτον Ἱερατικῆς Πεντατάξιου Σχολῆς, ὡς ὑπαδιευθυντὴν, ἀκοῦντα τὸ ἔργον τοῦ γραμματέως καὶ λογιστοῦ, ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ εἰσηγητοῦ, μισθοδοτούμενον ἐπίσης παρὰ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.
- 3) Ἐνα ἐπιστάτην κληρικόν, ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ

γραφῆως μισθοδοτούμενον ἐπίσης παρὰ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Ἐνα θυρωρὸν ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης, μισθοδοτούμενον ὡσαύτως παρὰ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Τὸ ἄνωτέρω προσωπικὸν ἐνισχύεται ὡς πρὸς τὴν ἀσφαλῆ κράτησιν τῶν κρατουμένων ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Τοπικοῦ Τμήματος Χωροφυλακῆς καὶ δι' ἐναλλασσομένων ἐβδομαδιαίως δύο σκοπῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1938.

Ὁ Ὑπουργός

Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ἄρθ. πρωτ. Α. 8091

Ἄρθ. Ἐλκ 135

Περὶ μὴ χαρτοσημάνσεως βεβαιώσεων ἐφημερίων διὰ τὸν κανονισμὸν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου τῶν συντάξεων κ.λ.π.

Πρὸς τὰς Δημοσίας, Δημοτικὰς καὶ Κοινοτικὰς Ἀρχάς.

Ὡς γνωστὸν διὰ τὸν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κανονισμὸν τῶν συντάξεων ἀπαιτεῖται ἡ προσαγωγή πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαινῆται ἡ ὑπαρξίς καὶ ταυτότης τῶν συνταξιούχων, ὡς καὶ αἱ τυχόν ἐπελθούσαι μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τούτων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν κλπ. Ἡ ἔκδοσις τῶν τοιούτων πιστοποιητικῶν εἰς τὰς μικρὰς κομποπόλεις καὶ χωρία δὲν παρουσιάζει δυσχερείας, διότι οἱ Δήμαρχοι ἢ οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων, ἔχοντες ἄμεσον προσωπικὴν ἀντίληψιν τῶν γεγονότων τούτων δι' ἕνα ἕκαστον τῶν εἰς τὴν περιφέρειάν των διαμενόντων συνταξιούχων, προβλίνουσι ἄμεσως οἰκοθεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ οἴκειου πιστοποιητικοῦ. Διὰ τὰς μεγάλας ὁμοιοπόλεις τὸ τοιοῦτον παρουσιάζει μεγίστας δυσχερείας εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, διότι δὲν εἶναι εὐχερὲς αὐταὶ νὰ ἔχωσιν ἄμεσον προσωπικὴν ἀντίληψιν περὶ ἐνὸς ἑκάστου τῶν συνταξιούχων καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῦσι τοὺς τοῦτο ἵνα προσκομίσωσιν αὐτοῖς ὑπευθύνους βεβαιώσεις τῶν κατὰ τόπους ἐφημερίων, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται, ἐξ ὧν νὰ βεβαιῶνται τὰ γεγονότα ταῦτα, βάσει δὲ τούτων ἐκδίδωσιν εἴτα αὐτὰ τὸ ὀριστικὸν πιστοποιητικόν, ὅπερ προσάγεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον. Ὡς ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης τακτικῆς τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν παρουσιάζεται καὶ τὸ ζήτημα τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν παρὰ τῶν ἐφημερίων ἐκδιδομένων τοιούτων βεβαιώσεων.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 παραγρ. 13 τοῦ ἀπὸ 28ης Ἰουλίου 1931 Δ)τος «περὶ κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου» καθ' ὃ τὰ παντὸς εἶδους ἀποδεικτικὰ βεβαιώσεως καὶ πιστοποιητικὰ ὅσα δημοσία, δημοτικὴ ἢ κοινοτικὴ ἀρχὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ ἐπισήμως κεχυρωμένα ἐκδίδει κατ' αἴτησιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἰδιοτῶν ὑποβάλλονται εἰς πάγιον τέλος, χαρτοσήμου ὑραχμῶν εἴκοσι, θὰ ἦτο ὑπεράγαν βαρὺ καὶ οὐχὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον κατὰ τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἄρθρον νὰ ὑποβληθῶσι προσθέτως εἰς τὸ αὐτὸ τέλος εἰς ὃ ὑποβάλλεται ἡ πιστοποίησις τῆς Δημοτικῆς Ἀρχῆς, καὶ αἱ βεβαιώσεις τῶν Ἐφημερίων, αἵτινες δὲν ἐκδίδονται αὐτοτελῶς καὶ κατ' αἴτησιν τοῦ

συνταξιούχου, ἀλλὰ παρέχονται ὡς πληροφορία πρὸς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἵνα αὐταὶ χρησιμεύσωσιν ὡς δικαιολογητικόν, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ προβῆ αὕτη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ οἰκείου πιστοποιητικοῦ· αἱ τοιαῦται δὲ πληροφορίες δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χαρακτηρισθῶσιν ἄλλως εἰ μὴ ὡς ὑπηρεσιακῆς φύσεως ἔγγραφα ἀρχῆς τινος πρὸς ἑτέραν, μὴ ὑποκείμενα ὡς τοιαῦτα εἰς χαρτοσήμανσιν· διὰ τοῦτο ἀποφαινόμεθα ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὅπως αἱ τοιαῦται βεβαιώσεις τῶν ἐφημερίων μὴ ὑποβάλλονται καὶ εἰς ἕτερον πάγιον τέλος χαρτοσήμου δραχ. εἴκοσι. Τοῦτ' αὐτὸ δέον νὰ ἰσχύσῃ προκειμένου περὶ βεβαιώσεων αἰτουμένων ὑπὸ τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν, παρὰ τῶν προσφυγικῶν ὁργανώσεων ἢ συλλόγων ἢ σωματείων διὰ τὴν ἀστικήν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων κλπ.

Ἐσαύτως εἰς τὸ αὐτὸ καὶ μόνον εἰκοσάδραχμον τέλος χαρτοσήμου δέον νὰ ὑποβληθῇ καὶ τὸ πιστοποιητικὸν περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τῶν πολυτέκνων, καίτοι ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ ἐντύπου, ὅπερ χρησιμοποιοῦσιν οὗτοι καὶ διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὁποίου φαίνονται ὡς συμπαύσασαι πλείονες τῆς μᾶς ἀρχαὶ ἦτοι Δήμαρχος, Ἐφημέριος, ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, Πρόεδρος Συλλόγου πολυτέκνων καὶ Ἀνωτάτη Πανελληνίος Συνομοσπονδία πολυτέκνων, αἵτινες διὰ τῆς ὑπογραφῆς των βεβαιοῦσι τὸ περιεχόμενον τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τῶν πολυτέκνων, ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἐντύπου ὅπερ χρησιμεύει ὡς βιβλιᾶριον ταυτότητος τῶν πολυτέκνων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1938.

Ὁ Ὑπουργὸς

Α. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ

Ὁ Τμηματάρχης τῆς Διευρησιῶσεως
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΥΠΑΡΑΚΗΣ

Ο ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ ΕΠΙ ΤΩ ΠΑΣΧΑ

Ὁ Ἕλληρικὸς τύπος ἐδημοσίευσεν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τὴν ἀκόλουθον εὐχετικὴν πρὸς τὸ ὀρθόδοξον Ἕλληρικὸν πλήρωμα ἀποστοφὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου:

Ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς πανηγυρίζει μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν τὸ Πάσχα, τὴν ἑορτὴν ἑορτῶν καὶ πανηγυρίων πανηγύρεων, ὅπως τὴν ὀνομάζει ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἐνῶ οἱ δυτικοὶ λαοὶ ἐξαίρουν μᾶλλον τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ λοιποὶ ὀρθόδοξοι λαοί, ἐξαίρουν μᾶλλον τὸ Πάσχα καὶ τὸ ἑορτάζουν μὲ ἰδιαιτέραν ἀγαλλίαν. Προφανῶς, τὸ μέγα θαῦμα καὶ αὐτοχρόνως τὸ μέγα γεγονός τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Σωτήρος, ἐμποιεῖ ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἕλληρικὸν λαόν, διότι εἰς αὐτὸ συγκεντροῦται ὅλη ἡ ἀλήθεια τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Σωτήρος, ἡ διδασκαλία του, τὰ θαύματά του, αἱ ἐπαγγελίαι του, ἡ σταύρωσις του κατανοοῦνται διὰ τῆς Ἀναστάσεως. Ὅλα εἰς αὐτὴν κατέτειναν

καὶ δι' αὐτῆς διεφωτίσθησαν. Ὅθεν, ὁ μέγιστος τῶν Ἀποστόλων, ὁ Παῦλος, τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν παρίστα συνδεδεμένας ἀδιασπῆκτως, ἔγραψε δὲ πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν.. ματαία ἡ πίστις ὑμῶν». Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον καὶ τὴν βάσιν τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, λέγων δὲ ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς «Χριστὸς Ἀνέστη», ἐκφράζει ὁλόκληρον τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεώς του.

Ἄλλ' ἡ πίστις καὶ ἐν γένει ἡ θρησκεία δὲν πρέπει νὰ εἶναι τι ἐξωτερικόν. Πρέπει νὰ ἐκπηγάσῃ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς, νὰ ἐναρμονίζωται δὲ πρὸς αὐτὴν ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ζωῆς. Καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν εἰλικρινῆ ἀπήχησιν τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων.

Κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἐποχὴν παρατηρήθη πανταχοῦ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς θρησκείας, τοῦτο δὲ ἐπεδίωξαν οἱ εἰσηγηταὶ τῶν ὑλιστικῶν ἀνατροπικῶν ἰδεῶν. Ἀλλὰ σήμερον εἶνε καταφανὴς ἡ ἀντίδρασις κατὰ τοιούτων ἰδεῶν, πανταχοῦ δὲ καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ζωογόνησιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Εἰς τὸν πολὺν Ἕλληρικὸν λαόν δὲν παρατηρήθη θρησκευτικὴ κρίσις. Ἄν ἐξιμώσῃ κανεὶς ὀρισμένας τάξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν κατενόησαν τὴν ὑπέροχον σημασίαν τῆς θρησκείας διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ὅποιας χαρακτηρίζει, δυστυχῶς, θρησκευτικὴ ἀδιαφορία, ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς εἶνε σταθερὸς εἰς τὰς θρησκευτικὰς του παραδόσεις. Χρειάζεται δὲ μόνον μᾶλλον ἐνσυνείδητος ὁμολογία καὶ ἄκησις τῆς θρησκείας διὰ θρησκευτικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς. Εἰς τοῦτο καταβάλλονται πολλαὶ προσπάθειαι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων γενικωτέρων προσπαθειῶν πρὸς ἀναγέννησιν καὶ ἀνάπλασιν τοῦ λαοῦ.

Εὐχόμεθα ὅπως κατὰ τὰς χαρμοσύνους αὐτὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς αἰσθανθῆ βαθυτέρον τὴν πνοὴν τῆς Ἁγίας Θρησκείας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε πάντοτε ἡ βάσις τῆς ἀληθινῆς ζωῆς καὶ ἡ πηγὴ πάσης δυνάμεως καὶ ἡ ὁποία ὀδηγεῖ πρὸς τὴν εὐτυχίαν διὰ τῆς ἐναρέτου ζωῆς, τῆς τιμιότητος, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τῆς ἀλληλεγγύης, δι' ὅλων ἐκείνων τῶν ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι ἐχαρκτηήρισαν τὸν Ἕλληρικὸν λαόν καὶ τὸν ἀνέδειξαν μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν. Ἄς θελήσῃ καὶ οἱ ἀδιάφοροι πρὸς τὴν θρησκείαν νὰ τὴν προσέξουν καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ στραφῶν πρὸς αὐτὴν καὶ θὰ γίνουν καλὸν παράδειγμα διὰ τοὺς ἀπλουστέρους. Ἄς ἐνστερνισθοῦν τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ διδάγματα τοῦ Χριστοῦ, τὰ τόσον πολύτιμα καὶ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν. Ἐχει ὁ Ἕλληρικὸς λαὸς τὴν μεγαλειτέραν καὶ πολυτιμότεραν πνευματικὴν κληρονομίαν ἀπὸ τὸ παρελθόν. Εὐχόμεθα νὰ φανῆ ἄξιος αὐτῆς καὶ νὰ διανύσῃ καὶ πάλιν στάδιον ἀκμῆς καὶ δόξης ὑπὸ τὰς πτέρυγας πάντοτε τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θρησκείας.

Χριστὸς Ἀνέστη!

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἀφηγούμενος τὰ κατὰ τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Κυρίου, ἀναφέρει καὶ τὴν λεπτομέρειαν ὅτι ἐν ᾧ τόπῳ ὁ Ἰησοῦς ἐσταυρώθη «ἦν κήπος καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη», εἰς τοῦτο δὲ τὸ μνημεῖον ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος, ἄραντες τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἔθηκαν αὐτό.

Τάφος ἐν κήπῳ ἀποτελεῖ φυσικὴν ἀντίθεσιν· τὸ σύμβολον τοῦ θανάτου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμβόλου τῆς σφυζούσης ζωῆς! Ἡ ἀντίθεσις ὁμως αὕτη ἔχει τὴν συμβολικὴν σκοπιμότητά της· εἶνε ἔκφρασις τῆς ἐμφύτου πεποιθήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι, παρὰ τὸ ἄφυκτον γεγονός τοῦ θανάτου, ὁ κληρὸς τοῦ ἰδιογενοῦς πλάσματος τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ἦνε ἡ ζωὴ, καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἀνθη κοσμοῦμεν καὶ συνοδεύομεν τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ἐνταφιάζομεν ἐντὸς κήπων, ὅπου ἡ ποικίλη ἀνθισις μὲ τὴν πάγκαλον ἀρμονίαν τῆς ὀμιλεῖ διαρκῶς τὴν γλῶσσαν τὴν ἀντίθετον τοῦ θανάτου, τῆς ζωῆς τὴν γλῶσσαν.

Ὁ κήπος ὁμως, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦτο ὁ δεχθεὶς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ τάφος, ἔχει ἰδιάζουσαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ θέσιν, διότι ὁ τάφος οὗτος δὲν ἐδέχθη κοινὸν νεκρόν· ἐδέχθη ἐν τῷ νεκρῷ Ἰησοῦ αὐτὴν τὴν Ζωὴν, τὴν Πηγὴν τῆς Ζωῆς. Ἄλλην ἀντίθεσιν ἐδῶ θεωροῦμεν, διάφορον τῆς κοινῆς φυσικῆς ἀντιθέσεως· αὐτὴν τὴν Ζωὴν ἐν τάφῳ. Δὲν ἔχομεν ἐδῶ σύμβολα· ἔχομεν μίαν πραγματικότητα, ἐν γεγονόσ μοναδικὸν εἰς τὴν Ἱστορίαν. Ὁ τάφος, τὸν ὁποῖον ἠνοιξεν ὁ θάνατος ὅπως δεχθῆ τὴν Ζωὴν διὰ νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ πανσθενὲς νικὸς του, ἀπεδείχθη ἀνίσχυρος νὰ τὴν συγκρατήσῃ· καὶ ἀπέβη τὸ περιφανὲς μνημεῖον τῆς ὀριστικῆς κατὰ τοῦ θανάτου νίκης τῆς Ζωῆς. Ὁ μοναδικὸς Ζωοδόχος, Ζωηφόρος καὶ Ζωοδότης τάφος τοῦ παρὰ τὸν σταυρὸν κήπου.

Ἀξιοσημείωτον εἶνε ὅτι ἐν κήπῳ ἀρχίζει καὶ εἰς κήπον περατοῦται ἡ προχριστιανικὴ ἱστορία. Ὁ πρῶτος κήπος ἦτο ὁ κήπος τῆς Ἑδέμ, ὁ Παράδεισος, ὅπου ἐσημείωσε τὰ πρῶτα βήματά του ὁ πρῶτος, ὁ ἀθῶος ἄνθρωπος. Ἦτο ὁ κήπος τῆς ἀθωότητος. Δὲν εὐρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τάφος, ἀλλὰ «τὸ ξύλον τῆς ζωῆς». Δὲν ἐπρόφθασεν ὁμως νὰ γευθῆ

ἀπὸ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ὁ ἄνθρωπος· εἶχεν ἐκβληθῆ ἐκ τοῦ Παραδείσου ἐπωμισμένος τὴν θείαν εἰς θάνατον καταδίκην. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος ἦτο προωρισμένος διὰ τὴν ζωὴν· καὶ διὰ τοῦτο, ἐνῶ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ κινήθεις ὠλισθήσε πρὸς τὸν θάνατον, καὶ ὁ θάνατος ἀπέβη ὁ ἄφευκτος κληρὸς του, τόσον δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ ἑαυτὸν ἐκμηδενίζομενον, ὥστε τὴν εἰς τὴν ἀθανασίαν του πίστιν νὰ ἐκφράξῃ ἐμμόνως καὶ παντοιοτρόπως, καὶ φιλοσοφῶν καὶ θρησκευῶν.

Ὁ,τι δὲν ἠδυνήθη μόνος νὰ ἀποκτήσῃ ὁ πρῶτος Ἀδὰμ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ἑδέμ, ἠδύνατο ὁ Πλάστης του νὰ τῷ χάρισῃ διὰ τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ ἐν τῷ παρὰ τὸν Γολγοθᾶν κήπῳ. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κήπου τούτου δὲν ὑπῆρχε δένδρον ζωῆς· ὑπῆρχεν εἰς τάφος, τάφος ὁμως διάφορος τῶν τάφων, ὅπου ἔρριπτεν ἀνοικτιρμόνως τὰ θύματά του ὁ θάνατος, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα ἀντήχησε τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἑδέμ, παρὰ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Θεοῦ: «θανάτῳ ἀποθανεῖσθε»! Ὁ τάφος οὗτος δὲν ἠνοιχθῆ διὰ νὰ δεχθῆ νέον θῦμα τοῦ νίκους τοῦ θανάτου, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον τὸν θάνατον, ἠττηθέντα κατὰ κράτος καὶ ὀριστικῶς ὑπὸ τῆς Ζωῆς. Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ ἀντέστρεψε τὸν τάφον τοῦ θανάτου εἰς ζωῆς πηγὴν! Διότι ὁ Χριστός, ἐκὼν ὑποστάς τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ ταφείς, ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν «θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος». Ἀπὸ τὸν τάφον τοῦτον τοῦ κήπου τοῦ Γολγοθᾶ ὁ πρῶτος Ἀδὰμ λαμβάνει ὡς δῶρον τὴν ζωὴν παρ' αὐτῆς τῆς μόνης Ζωῆς, τῆς ὀριστικῶς καταλυσάσης τοῦ θανάτου τὸ κράτος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐτέλει τέως ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ κήπος οὗτος ἐτοποθετήθη εἰς τὸ τέσμα τῆς προχριστιανικῆς ἱστορίας καὶ σημειοῖ τὴν καμπὴν πρὸς νέαν κατεύθυνσίν της. Διχάζει τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν καὶ ὀρίζει εἰς τὴν πορείαν της ἄλλην στροφὴν. Ὁ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τάφος κεῖται εἰς «κεφαλὴν γωνίας», εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος τῆς καμπῆς λίθος· δὲν εἶνε «τάφος», εἶνε «μνημεῖον», ὡς πάντες οἱ εὐαγγελισταὶ τὸν χαρακτηρίζουν, τῆς Ζωῆς τὸ «μνημεῖον». Εἰς τὸ κράτος τοῦ θανάτου ὑποκαθίσταται τὸ κράτος τῆς Ζωῆς, διότι ὁ ταφείς καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Κύριος εἶνε ἡ Ζωὴ, ἀπ' Αὐτοῦ ἀρχεται τῶν πάντων ἡ ἀνα-

καίνις, «γέγονε τὰ πάντα καινά», καινὸς ὁ ἄνθρωπος, καινὴ καὶ ἡ κτίσις, ὡς ἀπαυγάσματα «καινῆς διαθήκης». Εἶνε ἡ Ζωή, διότι εἶνε ἡ Ἀνάστασις· «ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή».

Μέσος τῶν δύο τούτων ἀκραίων κήπων ὑπῆρξεν ὁ κήπος τῆς Γεθσημανῆς, ὁ κήπος τῆς ἀγωνίας, μετ' αὐτὸν δέ, καὶ πλησίον τοῦ «μνημείου», ὁ Γολγοθᾶς. Καὶ ἡ ἀνθρωπότης, διὰ τὴν λάβη τὸ γέρας τῆς ζωῆς ἐν τῷ κήπῳ ὅπου ἀνέστη ὁ Νικητὴς τοῦ θανάτου, ἐδοκίμασε μίαν μακρὰν ἀγωνιώδη Γεθσημανῆ καὶ ἀνήλθεν ὀδυνηρὸν Γολγοθᾶν ἀφ' ὅτου περιαλγῆς ἐξεβλήθη ἐκ τῆς Ἑδέμ..

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

[Ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων, 2 Μαΐου]

Ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον, ἐζήτησαν οἱ Ἕλληνες σοφοὶ νὰ ὀρίσουν, πῶς ὁ Ἰησοῦς εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποία ἡ σχέση του πρὸς τὸν Θεόν.

Δύο τότε ἀντίθετοι ἰδέαι ἐδιδάχθησαν· 1) τοῦ Παύλου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, διδάξαντος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἄνθρωπος πεποικισμένος μὲ δῶρα, θαυματουργικὴν δύναμιν καὶ δικαιοσύνην καὶ 2) τοῦ Σαβελλίου, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς εἶναι αὐτὸς ὁ Πατήρ παρουσιασθεὶς ἐν τῷ Ἰησοῦ ὡς υἱὸς σαρκωθεὶς καὶ παθὼν. Τὴν σύνθεσιν τῶν δύο τούτων ἰδεῶν ἔκαμεν ὁ Λουκιανὸς ὁ μάρτυς. Κατ' αὐτόν, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ πρῶτον δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ, ὠρισμένον ἵνα δημιουργήσῃ τὸν κόσμον καὶ ἐνανθρωπήσῃς ἐν ἐλευθερίᾳ ἡθ.κῆ ἐξελίξῃ νὰ φθάσῃ τὴν θεϊαν ἀξίαν καὶ νὰ γίνῃ διδάσκαλος καὶ πρότυπον ἡμῶν.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σαβελλίου ἡ Μοναρχιανῶν λείπει ἡ διάκρισις τοῦ υἱοῦ ἀπὸ τὸν Πατέρα, διότι, κατ' αὐτόν, τὸ θεῖον ἐν τῷ Ἰησοῦ ἐθεωρεῖτο μὲν πρὸ τοῦ κόσμου δημιουργηθέν, ἀλλὰ δημιουργηθέν, ἐπομένως ὑποτεταγμένον πνεῦμα εἰς τὸν Θεόν.

Τὴν διδασκαλίαν τοῦ Λουκιανοῦ ἐδίδαξεν ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ὁ πρεσβύτερος Ἄρειος, διδάξας, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐκτίσθη, ἐπομένως ἦν χρόνος, ὅτε οὐκ ἦν καὶ ὅτι ναι μὲν ἦτο ὁμοίος τῷ Θεῷ, ὅχι ὁμοῦς ὁ αὐτὸς τῷ Θεῷ καὶ διὰ τοῦτο ἐν μεσάζον ὄν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

Ἀντίθετος τοῦ Ἀρείου παρουσιάσθη ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος καὶ ὁ διάκονος αὐτοῦ Ἀθανάσιος, κατόπιν Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.

Κατὰ τὸν Ἀθανάσιον (λόγος περὶ ἐνανθρωπήσεως) ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος γενόμενος ἔσωσεν ἡμᾶς. Ἡ σωτηρία αὐτῆ δὲν εἶναι ἄριστος τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἐνοχῆς, ἀλλὰ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, τὸ μὲν τῆς φυσικῆς φθορᾶς καὶ θνητότητος, τὸ δὲ τῆς ἀγνωσίας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ταῦτα γίνονται διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διότι δι' αὐτῆς τὸ μὲν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπερνικᾷ τὰς δυνάμεις τῆς

φθορᾶς καὶ ἐμβάλλει τὰς δυνάμεις τῆς ἀφθαρσίας, τὸ δὲ ἀποκαλύπτει ἐν σαρκὶ τὸν Πατέρα, οὕτως εἶναι ἀπαύγασμα, διὰ τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ὑπερνικήσεως τῶν δαιμόνων (τῶν θεῶν) ἐν αἰσθητῇ μορφῇ καὶ διὰ τοῦτο κάμνει προσιτὴν τὴν γνώσιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸν βραδυνούστατον. Ἀλλὰ ταῦτα διὰ τὴν γίνουσαν, τὸ πρῶτον, πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι φύσεως θεϊκῆς καὶ, τὸ δεύτερον, πρέπει νὰ φέρῃ ὅλον τὸν Πατέρα ἐν ἑαυτῷ, νὰ εἶναι ὁμοούσιος, ταυτούσιος μὲ αὐτόν.

Αὕτη ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀθανασίου ἐγένετο διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς πρώτης Οἰκουμ. Συνόδου ἢ πίστις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πέτρα, ἐφ' ἧς θεμελιούται ἡ Ἐκκλησία. Ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ διακρίνεται ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ εἶναι ἐν τούτοις ταυτούσιος μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα.

Τὸν Ἰησοῦν ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι ὡς τὸν μεσσίαν, τὸν νομοθέτην καὶ κριτὴν τοῦ κόσμου, καὶ ὁ Παῦλος ὡς τὸν σώσαντα τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Οἱ Ἕλληνες ἀνεγνώρισαν ἐν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ὡς λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ μεσσίας καὶ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τίς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ;

Ὁ κόσμος, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ συμφώνως μὲ τὰς ἰδέας τὰς ὑπαρχούσας ἐν αὐτῷ. Αἱ ἰδέαι, ἢ, κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, οἱ λόγοι, εἶναι τὰ πρότυπα ἐκάστου πράγματος, ἐκάστου ὄντος ἐν τῷ κόσμῳ. Εἰς αὐτὰ ἀποβλέπων ὁ Δημιουργὸς κατεσκεύασε τὸν κόσμον. Τὸ σύνολον τῶν ἰδεῶν αὐτῶν ἢ τῶν λόγων, κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, ἦτο δεύτερος Θεός, υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, περιλαμβάνων ὅλους τοὺς λόγους, δι' οὗ ὁ κόσμος ἐγένετο. Οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι ἐν τῷ λόγῳ εὔρον ὅ,τι ἐζήτουν, καὶ γνωρίσασιν «ὅ,τι συκρατεῖ τὸν κόσμον ἐσωτερικῶς». Διὰ τῆς γνώσεως ταύτης τοῦ λόγου εὔρον οἱ φιλόσοφοι τὴν σωτηρίαν ἐκ τοῦ κόσμου. Ἡ κατανόησις τοῦ κόσμου ἐλευθερῶνει τὸν ἄνθρωπον ἐκ τοῦ κόσμου. Καὶ οὕτως οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι ἐσώζοντο μόνον τῶν διὰ τῆς γνώσεως τοῦ λόγου. Ἄλλου σωτήρος ἀνάγκη δὲν εἶχον. Ὅταν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐταυτίσθη μὲ τὸν Χριστόν, ὅταν ἐδόθη φιλοσοφικὴ ἐξήγησις τοῦ Ἰησοῦ ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἐνεργοῦντος, τὸν κόσμον δημιουργοῦντος καὶ συντηροῦντος, τοῦ λόγου. Ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ σωματικὸς νόμος τοῦ παντός, τοῦ τε ὕλικου καὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ. Ὡς οἱ φιλόσοφοι, καὶ οἱ θεολόγοι, ὁ Κλήμης καὶ ὁ Ὠριγένης, ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὡς πρὸς τὸν αἰώνιον δημιουργὸν τοῦ κόσμου, τὸν λόγον, τὸν ἐξηγοῦντα τὸν κόσμον. Ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ζῶντος θεοῦ λόγου εὔρισκε καὶ ὁ θεολόγος τοῦ τρίτου αἰῶνος τὴν γαλήνην τοῦ πνεύματος, ἣς τὸν σώζει ἀπὸ τοῦ κόσμου. Καὶ ἡ θεολογία τοῦ Κλήμεντος καὶ Ὠριγένους κορυφούται, ὡς ἡ τῶν Στωϊκῶν, ἐν τῇ αὐτοσωτηρίᾳ τοῦ Γνωστικοῦ, τοῦ σοφοῦ. Κατὰ τὸν Ὠριγένην, ὁ Ἰησοῦς ὁ ἱστορικὸς μὲ τὴν γέννησίν του καὶ τὰ πάθη του, μὲ ὅλον τὸ σωτήριον ἔργον του, εἶναι ἀνάγκη μόνον διὰ τὸ μέγα πλήθος τὸ ἀμαρτωλόν, ὁ σοφὸς δὲν ἔχει

ανάγκην σωτήρος, ἀλλὰ τοῦ θείου διδασκάλου τοῦ φανερώσαντος τὴν ἀλήθειαν. Ὁ σοφὸς σώζεται γνωρίζοντας τὸν λόγον, δι' οὗ ὁ κόσμος ἐγένετο, ὁ Ἰησοῦς, ὡς ὁ λόγος εἶναι ἢ ἐν τῷ κόσμῳ ἐνεργοῦσα θεία δύναμις. Ἐκινδύνευεν ἡ Θεολογία νὰ μεταβληθῆ, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν.

Εἶναι λοιπὸν τὸ μέγα ἔργον τοῦ Ἀθανασίου καὶ ἡ μεγάλη ἀξία του, ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν ἐξέλιξιν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἰσχυρῶς προοιούσαν, ἀντίστη μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς πεποιθήσεώς του καὶ μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσίν του, ὡς λέγει ὁ Sohni.

Δὲν μᾶς σώζει ὁ Ἰησοῦς, διότι εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ ὁ κόσμος ἐγένετο. Δὲν μᾶς σώζει ὁ Ἰησοῦς ὡς ὢν ὁ λόγος τοῦ κόσμου, διότι μᾶς ἔφερε τὴν γνώσιν τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διότι εἶναι υἱὸς τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ὅστις σώζει τὸν κόσμον.

Ἡ σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰ μὴ διὰ τοῦ ἰδίου Θεοῦ καὶ ὁ σωτὴρ πρέπει νὰ εἶναι ταυτούσιος μὲ τὸν Θεόν. Ὁ Ἰησοῦς, ὡς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐνανθρωπήσας, σώζει ἡμᾶς, διότι ἀπεκάλυψε τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης τὸν σιγχοροῦντα τὰς ἁμαρτίας μας καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τὴν θεϊαν, τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἐὰν δὲν ἦτο ὁ ἴδιος Θεός, ἡ πηγὴ τῆς σωτηρίας, θὰ εἴμεθα ἀκόμη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Αὐτὴ ἡ θρησκευτικὴ σωτηρία εἶναι ἡ δύναμις τῆς Ἀθανασιανῆς διδασκαλίας καὶ μὲ αὐτὴν τὴν δύναμιν ἐνίκησε τὸν κόσμον.

Δὲν ἐπρόκειτο κατὰ τὰς συζητήσεις ποία λέξις θὰ ἐπικρατήσῃ, τὸ ὁμοιούσιον ἢ τὸ ὁμοιούσιον, ἀλλ' ἐπρόκειτο ἡ ἐθνικὴ φιλοσοφία νὰ ἐκτοπισθῆ ἐκ τοῦ χριστιανικοῦ ἐδάφους καὶ νὰ τεθῆ ἡ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ οὐχὶ ἐν τῇ ἐξηγήσει τοῦ κόσμου. Ἐπρεπε νὰ ἀφαιρεθῆ ἐκ τῆς νοήσεως ἡ δύναμις νὰ φέρῃ τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν ἰδίων διαλογισμῶν εἰς τὴν γνώσιν τοῦ θείου. Ὁ ἐξελληνισμὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπολεμήθη διὰ τοῦ Ἀθανασίου μετ' ἐπιτυχίας. Ὁ μέγας κίνδυνος, ὃν διέτρεχεν ἡ θεολογία, ἀρξαμένη νὰ ἐργάζεται μὲ τὰ μέσα τῆς ἐθνικῆς φιλοσοφίας, εὐτυχῶς ὑπερπηδήθη, ὅταν ἡ σωτήρια διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐτέθη εἰς τὸ κέντρον τῆς θεολογικῆς σκέψεως.

Ἡ νουήθη ἐπιστημονικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ μεταβληθῆ ὁ Χριστιανισμὸς εἰς φιλοσοφίαν, ἀλλ' ἐφωτίσθη τὸ αἰώνιον, τὸ παρηγορητικόν, τὸ ἀληθῶς σῶζον περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία φέρει ἐν ἑαυτῇ, ἡ ἀποκάλυψις τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τοῦτο ἡ διδασκαλία τῆς Νικαίας εἶναι ἡ ἀναγέννησις τοῦ Ἐθαγγελίου καὶ ἡ βᾶσις ἡ σταθερὰ ὕλη τῆς κατόπιν ἀναπτύξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ.

† Ο ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

[2]

II

Ῥωμαιοκαθολικαὶ ἐπιδράσεις

Περὶ Ῥωμαιοκαθολικῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας δύναται νὰ γίνεται λόγος μετὰ τὸ σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου, καὶ δὴ ἀπ' οὗτο ὁ Ῥωμαιοκαθολικισμὸς ἀπέκτησεν ἰδίαν αὐτοτελῆ καὶ αὐτάρκη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον Θεολογίαν, τὴν Σχολαστικὴν, ἣτις εἰς μεγάλην βαθμυδὸν ἐξελιχθεῖσα ἀκμὴν, υἱοθέτησε καὶ ἔδικαιολόγησε πάσας τὰς παπικὰς καινοτομίας καὶ ἀποκλίσεις ἀπὸ τῆς ἀρχαιοπαράδοτου ὀρθοδόξου πίστεως, ἐπιδιώξασα συνάμα νὰ διαδώσῃ καὶ ἐπιβάλλῃ ταύτας καὶ ἐπὶ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας καὶ ἀσκήσῃ οὕτως ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῆς. Εἰδικώτερον ἡ προσπάθεια αὕτη ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἰγ' αἰῶνος, διὰ δύο κυρίως λόγους: Πρῶτον μὲν διότι νῦν διὰ τῆς Φραγκοκρατίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ πλείστοι Λατῖνοι μοναχοὶ καὶ κληρικοὶ διεσκορπίσθησαν ἐνὰ τὰς ὀρθοδόξους χώρας καὶ διὰ συστηματικῆς προπαγάνδας ἐδημιούργησαν μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων λατινόφρονά τινα μερίδα, δι' ἧς ἐπεδίωκον τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν μετοχέτευσιν καὶ διάδοσιν τῶν λατινικῶν δογμάτων μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων πρὸς προπαρρασκευὴν ἐκείνης· δευτέρον δὲ διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ μὲν Ἑλληνικὴ Θεολογία ἤρξατο βραδέως βαίνουσα πρὸς παρακμὴν, ἡ δὲ Λατινικὴ ἀντιθέτως διὰ τῶν μεγάλων Σχολαστικῶν θεολόγων αὐτῆς, τὴν ἀνιούσαν βαίνουσα, ἐξέχθη εἰς ὑψίστην ἀκμὴν, ὑπερφαλαγγίσασα τὴν Ἑλληνικὴν, ἣτις κατὰ τοὺς δώδεκα πρώτους αἰῶνας διετήρει πάντοτε ἀναμφισβήτητον ὑπεροχὴν ἐναντι τῆς Δυτικῆς. Τῷ ὄντι, κατὰ τὸν μέγαν Γερμανὸν θεολόγον Adolf von Harnack, «πᾶσαι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐξελίξεις τῆς Δύσεως κατὰ τὸν μεσαῖωνα ἀναμφιβόλως εἶνε ἀπλήτεις συνέχεια ἐκείνου, ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καθ' ἑαυτὴν ἐν μέρει μὲν εἶχαν ἐπιζῆσει, ἐν μέρει δὲ ἔζη ἀκόμη ἐν ἀσθενεὶ ὀυθμῶ». Ἄλλαις λέξεσιν, ἡ Ἑλληνικὴ Θεολογία ἦτο μέχρι τότε ἡ δίδουσα. ἡ δὲ Δυτικὴ ἦτο τὸ λαμβάνον μέρος.

Ἄλλ' ἐκτοτε ἀρχονται βαθμυδὸν ἀντιστροφόμενοι οἱ ὅροι. Ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία ἀρχεται περιπίπτουσα βαθμυδὸν, διὰ τοὺς γνωστοὺς ἱστορικοὺς λόγους, εἰς παρακμὴν, καὶ διὰ τοῦτο τίθηται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Λατινικῆς Θεολογίας. Ἡ πρώτη ἀξιόλογος ἀπόπειρα διεισδέσεως τοῦ Σχολαστικισμοῦ τῆς Δύσεως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Θεολογίᾳ ἐσημειώθη τὸν ἰδ' αἰῶνα, πρῶτον μὲν διὰ τῶν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Κυδῶνη καὶ ἄλλων Λατινοφρόνων μεταφράσεων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σχολαστικῶν συγγραμμάτων, καὶ μάλιστα τῶν τοῦ Θαμᾶ τοῦ Ἀκινάτου, δευτέρον δὲ διὰ τῶν ὀξέων δογματικῶν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἀγώνων, καὶ τρίτον διὰ τῆς Ἠσυχαστικῆς ἔριδος, καθ' ἣν οἱ τῶν Ἠσυχαστῶν πολέμοι Βαρλαάμ καὶ Ἀκίνδυνος μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν διεξῆγον τὸν ἀγῶνα

τῇ βοηθείᾳ τῆς λατινικῆς Σχολαστικῆς· ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ κατ' αὐτῶν πολεμικὴ τῆς ἀντιπάλου ὀρθοδόξου παρατάξεως προσέλεβεν ἐμμέσως τὸν χαρακτῆρα τῆς δογματικῆς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀντιθέσεως καὶ εἰδικώτερον τῆς ἀποκρούσεως τῆς ὀρθολογιστικῆς σχολαστικῆς καὶ κυρίως τῆς θωμιστικῆς μεθόδου. Ἀλλὰ καὶ γενικώτερον μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ιγ' μέχρι τοῦ ιε' αἰῶνος εἶνε περίοδος λίαν ἐντατικῆς ἐνωτικῆς κινήσεως μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων, κορυφωθείσης εἰς τὰς δύο ἐνωτικὰς Συνόδους τῆς Λυῶνος (1274) καὶ τῆς Φλωρεντίας (1439) Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, νομίζομεν, ὅτι συμπίπτει ἢ πρῶτη μετὰ τὸ σχίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν μεγάλη συνάντησις τῆς Ὁρθοδόξου Βυζαντινῆς Θεολογίας καὶ σκέψεως μετὰ τῆς Λατινικῆς Σχολαστικῆς Θεολογίας, ἐξ ἧς προήλθεν ἀξιόλογος ἀντιρρητικὴ φιλολογία μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων, ἐνωτικῶν καὶ ἀνθενωτικῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Λατινόφρονες ἦν- τλον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν ἐκ τῆς ἀκμαζούσης τότε Σχολαστικῆς Θεολογίας, οἱ Βυζαντινοὶ θεολόγοι εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐγκύψωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς εἴτε ἐκ τῶν εὐρέως κυκλοφορούσων τότε τῇ ἐνεργείᾳ τῶν Λατινοφρόνων ἑλληνικῶν μεταφράσεων, εἴτε καὶ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν λατινικῶν πρωτοτύπων, καὶ δὴ ἡ πρὸς πολεμικοὺς σκοποὺς ἢ καὶ ἐκ καθαρῶς ἐπιστημονικῶν λόγων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι μεγάλην πάντοτε ἐνεποιεῖ αὐτοῖς ἐντύπωσιν ἢ ξενότροπος δι' αὐτοὺς σχολαστικὴ καὶ μάλιστα ἡ θωμιστικὴ σύνθεσις καὶ ἡ τοῦτ' αὐτὸ συγχώνεσις τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας μετὰ τῶν χριστιανικῶν δογμάτων. Κρίνοντες δὲ τὴν συνάντησιν ταύτην φρονοῦμεν, ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ ἐπιτυχῶς διεξέγαγον τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Λατίνων, ἀπέκρουσαν δὲ διὰ πολλῶν ἀντιρρητικῶν συγγραμμάτων τὴν ἔνωσιν ὡς ὑποταγὴν εἰς τὸν Πάπαν, τὰς λατινικὰς καινοτομίας καὶ τὴν σφόδρα νοσησαρχικὴν σχολαστικὴν μέθοδον καὶ θεολογίαν τῆς Δύσεως, ἡ δὲ νίκη αὕτη τῶν ἀνθενωτικῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἠσυχασμοῦ ἐσήμαινεν αἷμα κατ' ἀρχὴν καὶ ἀπόκρουσιν καὶ καταίωσιν τῆς ἀποπειρᾶς πρὸς εἶσοδον τοῦ Σχολαστικισμοῦ καὶ ἐν τῇ Βυζαντινῇ Θεολογίᾳ.

Ἀλλὰ παρ' ὅλα ταῦτα ὁ μετὰ προσοχῆς καὶ ἀμεροληψίας ἐρευνῶν τὴν μετὰ τὸν ιδ' αἰῶνα δογματικὴν πρὸ πάντων φιλολογίαν ἡμῶν διαπιστοῖ ἔχνη λατινικῆς σχολαστικῆς ἐπ' αὐτῆς ἐπιδράσεως, περιορισμένης ὅμως, ὡς τὰ πολλά, εἰς τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦϊτον ἀνάληψιν τῆς σχολαστικῆς μεθόδου, διαφύρων θεολογικῶν ὄρων κ. τ. τ. Οὕτω π. χ. ὁ θαυμαστῆς τοῦ Ἀκινάτου Γεννάδιος Σχολάριος παρέλαβε καὶ εἰσήγαγεν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Θεολογίᾳ τὸν θεολογικὸν ὄρον «μετουσίωσις», μεταφράσας τὸν ἀντίστοιχον λατινικὸν «transsubstantiatio», ὃν ἐχρησιμοποίησαν μετὰ ταῦτα ὁ Γαβριὴλ Σβήργος, ὁ Μάξιμος Μαργουίνος, ὁ Μελέτιος Πηγᾶς, ὁ Μελέτιος Συρῆτος, ὁ Πατριάρχης Δοσίθεος καὶ αἱ ἐν Ἱεροσολύμοις τοῦ 1672 καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ 1691 τοπικαὶ Σύνοδοι. Οἰκοθεν βεβαίως ἐννοεῖται, ὅτι τῷ νέῳ τούτῳ θεολογικῷ ὄρῳ ἐχρήσαντο οἱ ἡμέτεροι κατὰ συνθήκην καὶ ἐν ὀρθοδόξῳ ἔννοίᾳ, δηλαδὴ ἐν τῇ σημασίᾳ

τῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων Πατέρων χρησιμοποιουμένων ὄρων «μεταβολή», «τροπή», «μεταποίησις», «μεταρρυθμισις» καὶ «μεταστοιχείωσις», οὐχὶ δὲ ἐν λατινικῇ σχολαστικῇ ἔννοίᾳ.

Ἄλλ' ἀνεξαορτήτως τῆς περιπτώσεως ταύτης καὶ εἴ τινας ἄλλης, αἴτινες μᾶλλον ὡς ἐξαιρέσεις δύνανται τὰ χαρακτηρισθῶσιν, ἡ Βυζαντινὴ Ὁρθόδοξος Θεολογία καθόλου ἔμεινε ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῆς Λατινικῆς, μόνον δὲ εὐάριθμοὶ τινες Λατινόφρονες ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν ἐκείνης.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν ὅμως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν μικρὸν ὕστερον ἐμφάνισιν καὶ ἐπαφὴν τοῦ Προτεσταντισμοῦ μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἡ ὀρθόδοξος θεολογικὴ σκέψις ἐν μέρει εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσεγγίσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν λατινικὴν καὶ νὰ ὑποστήσῃ ποιάν τινα ἐπίδρασιν ἐκείνης. Τὰ αἴτια τοῦ φαινομένου τούτου εἶνε πολλὰ καὶ ποικίλα, δύνανται ὅμως νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς δύο: Πρῶτον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀκμαζούσαν Λατινικὴν, ἡ μεταβυζαντινὴ Ὁρθόδοξος Θεολογία εὐρίσκετο ἐν καταπτώσει, ἡ δὲ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καθόλου ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν. Τούτου ἐπαφελουμένη ἡ Ῥώμη ἐξαπέλευσεν εἰς τὰς τὰς ἑλληνικὰς καὶ τὰς Σλαβικὰς ὀρθοδόξους χώρας Λατίνους ἱεροαστολόους, διέδωκε λατινικὰ θεολογικὰ συγγράμματα καὶ μεταφράσεις αὐτῶν—μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ Πρακτικὰ τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ Τριδέντῳ Συνόδων,—πρὸς τοὺτους δὲ διὰ Λατίνων ἢ Λατινοφρόνων θεολόγων—καὶ μάλιστα τῶν τροφίμων τοῦ ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ' ἰδρυθέντος τῷ 1577 ἐν Ῥώμῃ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου—ἐπέτυχε τὴν συγγραφὴν ἐδικῶν προπαγανδιστικῶν βιβλίων, οἷον ἑλληνικὴν ὁμολογίαν πίστεως, ἑλληνικὴν κατήχησιν, τὰ ἔργα τοῦ Ἀλλατίου κ.τ.λ. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, σπουδάζοντες ἐν λατινικοῖς πανεπιστημίοις ἢ χρησιμοποιῶντες ὁπωσδήποτε τὴν Λατινικὴν Θεολογίαν, προσφωκιοῦντο κατ' ἀνάγκην ταύτην. Δεύτερον δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ιστ' καὶ δέκατον τὸν ιζ' αἰῶνα ἐγένετο ἡ πρῶτη ἐπίσημος ἐπαφὴ ἢ μᾶλλον ἀληθῆς πάλῃ τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Κατ' αὐτὴν οἱ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, ἐξαπίνης καὶ ἀπροπαράσκευοι καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἰσορμηθέντος Προτεσταντισμοῦ, εἶδον ἑαυτοὺς ὑποχρεωμένους νὰ προσφύγωσι πρὸς τὴν ἀπὸ μακροῦ ἐπιτυχῶς διεξάγουσαν τὸν ἀντιπροτεσταντικὸν ἐν τῇ Δύσει ἀγῶνα καὶ ἐγγύτερον τῇ ὀρθοδόξῳ ἰσταμένην Λατινικὴν Θεολογίαν καὶ ἐκ ταύτης νὰ δανεισθῶσι τὰ πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν νέων θεωριῶν πνευματικὰ ὄπλα. Διότι ἡ Λατινικὴ Θεολογία εἶχε πλέον ἀποσαφηνίσαι τὴς μεταξὺ Προτεσταντισμοῦ καὶ Ῥωμαιοκαθολικισμοῦ διαφορὰς ἐν τοῖς σπουδαιότεροις δόγμασιν, ἐν τοῖς ὁποίοις αἱ αὐταὶ περίπου διαφοραὶ ὑπῆρχον καὶ μεταξὺ Προτεσταντισμοῦ καὶ Ὁρθοδόξου Καθολικισμοῦ, οἷον περὶ ἱεράς Παραδόσεως, Ἐκκλησίας, δικαιοσύνης, μυστηρίων καὶ ἰδίᾳ τοῦ τῆς θείας εὐχαριστίας κ.τ.λ. Ἐντεῦθεν καὶ ἐν τῇ μεταβυζαντινῇ Θεολογίᾳ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν δύο κατευθύνσεις: ἕνθεν μὲν τὴν τῶν ἀκολουθούντων ἐν

τῇ διαπραγματεύσει καὶ ἐκθέσει τῶν δογμάτων τὴν ἀρχαίαν μέθοδον τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ὡς ὁ Παχώμιος Ρουσσᾶνος καὶ ἄλλοι, ἔνθεν δὲ τὴν τῶν ἀποδεξαμένων ἐν μέρει τὴν σχολαστικὴν τῶν Δυτικῶν μέθοδον καὶ ποικιλοτρόπως ἐπηρεασθέντων ἀπὸ τῆς Λατινικῆς Θεολογίας. Μεταξὺ τούτων συγκαταριθμοῦνται καὶ οἱ ἐπόμενοι :

Ὁ ἀναμφισβητήτως ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξος θεολόγος Γαβριὴλ Σεβήρος, γράψας ἔργον «Περὶ μυστηρίων», ἐδανείσθη ἐκ τῆς Δυτικῆς Θεολογίας οὐ μόνον τὸν καὶ ἀνωτέρω μνημονευθέντα νέον θεολογικὸν ὄρον «μετουσίωσις», ἀλλὰ καὶ τοὺς σχολαστικοὺς ὄρους «ῦλη, εἶδος, ποιητικὸν ἢ ὀργανικὸν αἴτιον» κ.λ.π., οἵτινες μάλιστα παρεισέφεραν ἀνεπιγνώτως καὶ εἰς τὰς πολυκρότους «Ἀποκρίσεις» τοῦ Πατριάρχου Ἱερουσαλὴμ Β' πρὸς τοὺς Βυρρτεμβεργίους Λουθηρανούς θεολόγους, εἰ καὶ ἄλλως αἱ Ἀποκρίσεις αὐταὶ ἔμειναν μακρὰν πάσης λατινικῆς ἢ ἄλλης ἔξωθεν ἐπιδράσεως.

Ὁ Μελέτιος Συρίγος, παρὰ τοῖς Λατίνοις ἐκπαιδευθεὶς, ἐγένετο κάτοχος τῆς Σχολαστικῆς Θεολογίας, ἐξ ἧς καὶ ἐδανείζετο ὅπλα κατὰ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, καθόλου δὲ ἐθεολόγει οἶονεῖ ἰστάμενος ἐπὶ λατινικοῦ ἐδάφους, διὸ καὶ ἐγράφη περὶ αὐτοῦ ὅτι «δοκεῖ πνεῖν ὅλως τὸν Βελλαρμίνον».

Ἄλλα περισσότερο ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν τῆς Λατινικῆς Θεολογίας ὁ μητροπολίτης Κιέβου καὶ κυριώτερος συντάκτης τῆς Ὁρθοδόξου Ὁμολογίας Πέτρος Μογίλας. Οὗτος ἔγραψε τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν, ἵδρυσεν τὴν ἐν Κιέβῳ σχολὴν του καὶ ἐπραγματοποίησεν τὴν λειτουργικὴν μεταρρυθμίσειν αὐτοῦ κατὰ λατινικὰ πρότυπα. Ἐκπροσώπεῖ κρυπτολατινισμὸν τινα, ὅστις δι' αὐτοῦ κυρίως εἰσήλασεν εἰς τὴν μικρὰν Ῥωσίαν, ὁπόθεν διὰ τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς ἐν Κιέβῳ λατινιζούσης σχολῆς του πολυαριθμῶν Ῥώσων θεολόγων καὶ ἄλλων λογίων διεδόθη καὶ ἐν τῇ βορείῳ Ῥωσίᾳ, εἰς βάρος βεβαίως τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως. Ἀναμφισβητήτως ὁ Μογίλας ἵσταται ἐγγύτερον πρὸς τὴν Λατινικὴν Σχολαστικὴν Θεολογίαν ἢ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ὁμολογία του σχετίζεται περισσότερο πρὸς τὰς ὀρθοκαθολικὰς συγγραφὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἢ πρὸς τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καὶ τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ζωὴν καθόλου τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐντεῦθεν ἡ Ὁμολογία τοῦ Μογίλα, καίτοι ὑπέστη ἀναθεώρησιν καὶ διόρθωσιν ὑπὸ δύο Συνόδων, τῆς ἐν Κιέβῳ τοῦ 1640 καὶ τῆς ἐν Ἰασίῳ τοῦ 1642, καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Μελτίου Συρίγου, οὐχ ἦν φέρει καταφανῆ τὰ ἔχνη λατινικῆς ἐπιδράσεως οὐ μόνον ἐν τῇ μορφῇ, τῇ μεθόδῳ καὶ τῇ διατάξει καὶ ἐκθέσει τῆς ῦλης, ἀλλὰ καὶ ἐν τισὶ διδασκαλίαις, οἷον περὶ μνημοσύνων, μετανοίας, ἀρετολογίας καὶ ἄλλαις. Ἐὰν δὲ εἰς ταύτας προσθέσωμεν καὶ τὰς ἄλλας συγχρόνους ὁμομακὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τοῦ ἀπαρτισμοῦ τοῦ Σλαβικοῦ κώδικος τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ῥωσικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιεπισκοπικῆς καὶ εἰκονογραφίας, θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦ συγχρόνου διαπρεποῦς Ῥώσου θεολόγου πρωθιερέως Γεωργίου Florovsky, ὅτι ἡ ὡς ἄνω διὰ τῆς

ἐν Κιέβῳ σχολῆς τοῦ Μογίλα συνάντησις τῆς Ῥωσικῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τοῦ Ῥωμαιοκαθολικισμοῦ ἀπέβη βαθμηδὸν «ἐκουσία αἰχμαλωσία» ἢ Πατερικὴ Θεολογία ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς Σχολαστικῆς.

Περαιτέρω ὑπὸ λατινικὴν ἐπίδρασιν διατελεῖ καὶ ὁ ἄλλως σφοδρότατα καταπολεμήσας τὸν Παπισμὸν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δοσίθεος, ἐπόμενος πιθανῶς ἐν τούτῳ τῷ Μελετίῳ Συρίγῳ. Πράγματι ἐν τῇ ὑπὸ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Συνόδου τοῦ 1672 υἱοθετηθείσῃ Ὁμολογίᾳ αὐτοῦ λατινίζει ἐν τῇ μερικῇ ἀπαγορεύσει τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἁγίας Γραφῆς ὑπὸ τῶν λαϊκῶν, ἐν τοῖς περὶ τῆς μέσης καταστάσεως τῶν ψυχῶν γραφομένοις, ἅνα ὅμως αὐτὸς ὁ Δοσίθεος βραδύτερον ἀντιληφθεὶς διώρθωσεν, ἐν τῇ παραλαβῇ τοῦ ὄρου «μετουσίωσις» καὶ ἐν ἄλλοις ἤτιον σπουδαίοις.

Ὁμοίως ὑπὸ λατινικὴν ἐπίδρασιν τελοῦσι τοῦτο μὲν ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος τοῦ 1691 ἐν τῷ περὶ μετουσίωσεως ζητήματι, τοῦλάχιστον ἐν τῇ συντάξει καὶ διατυπώσει τοῦ «συνοδικοῦ τόμου» αὐτῆς, εἰ καὶ ἀναμφιβόλως αὕτη ἐδανείσθη ἀπλῶς τὸν ὄρον καὶ οὐχὶ τὸ ἀντίστοιχο γλατινικὸν δόγμα, τοῦτο δὲ ἢ ἐν Λευκωσίᾳ τῆς Κύπρου Σύνοδος τοῦ 1668 ἐν τοῖς περὶ μνημοσύνων καὶ καθαρτηρίου πυρὸς, καθαγιασμοῦ τῶν τιμῶν δώρων διὰ τῶν ἱδρυτικῶν λόγων τοῦ μυστηρίου, τιμῆς τῶν Ἁγίων ὡς «δουλικῆς προσκυνήσεως» κ.λ.π., τὰ ὅποια κυρίως ὀφείλονται εἰς τὸν συντάκτην τῶν Πρακτικῶν αὐτῆς λατινόφρονι Ἰλαρίωνα Κιγᾶλαν.

Τέλος τὴν λατινικὴν σχολαστικὴν μέθοδον ἀνέλαβον καὶ οἱ δογματικοὶ συγγραφεῖς Νικόλαος Κούρσουλας, Βικέντιος Δαμφῶδς καὶ ἄλλοι, οἵτινες καὶ ἐπικαλοῦνται πολλάκις τὸν Ἀκινάττον, Δοῦνς Σκῶτων, Ἀβαιλάρδον, Δουράνδον καὶ ἄλλους Σχολαστικούς, προσέτι δὲ ἔχνη αὐτῆς διακρίνονται καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Εὐγενίῳ Βουλγάρει, ὅστις ἀκριβῶς προσεπάθησε μετὰ τῶν μαθητῶν του Ἀντωνίου Μοσχοπούλου καὶ Ἀθανασίου Παρίου νὰ χειραφετηθῇ ταύτης, συνιστῶντες διὰ τοῦτο οἱ τρεῖς οὗτοι θεολόγοι τὴν μεταβατικὴν περίοδον. Ἐκτοτε, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν νεωτέρων ὀρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ Ῥώσων θεολόγων, ἐπετεύχθη ἡ πλήρης χειραφέτησις καὶ ἀνεξαρτησία τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας ἀπὸ τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς, τῆς πρώτης, δηλ. τῆς Ὁρθοδόξου, συνεχιζούσης τὴν Πατερικὴν καὶ Βυζαντινὴν Θεολογίαν.

Τοιαῦται, ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, ὑπῆρξαν καὶ αἱ λατινικαὶ ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας. Ἐὰν δὲ βαθύτερον καὶ λεπτομερέστερον ἐξετάσωμεν αὐτάς, θὰ πεισθῶμεν, ὅτι εἶναι μᾶλλον ἐξωτερικαί, ἔστιν ὅτε δὲ μόνον φραστικαὶ καὶ ὅλως ἐπουσιώδεις, ἀναφερόμεναι οὐχὶ εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν μορφήν, τὴν μέθοδον καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διαλεκτικὴν, ὡς καὶ τὴν διάταξιν καὶ τὴν διάρσειν τῆς ῦλης, ὡς τοιαῦται δὲ ἐγένοντο ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον ἀντιληπταὶ καὶ ἐξωβελίσθησαν ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων, ὀλίγων τῶν μόνον υἱοθετηθεισῶν ὑπ' αὐτῶν, ὡς συμπίπτουσῶν πρὸς τὴν ἀνέκαθεν διδασκομένην ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ πιστευομένην ὀρθόδοξον διδασκαλίαν.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ βασιλικὴ εὐσέβεια.

Ἐκτάκτως συγκινητικὴ ἀλλ' ἅμα καὶ ἐξόχως παραδειγματικὴ ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μετὰ συμπάσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τακτικωτάτη καὶ ἐν μεγίστη εὐλαβείᾳ παρακολούθησις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἐν τῷ ἐν Κηφισσίᾳ παρεκκλησίῳ τοῦ κ. Σιρέτι, τελευταρχοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀτιτικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου, παρ' οὗ καὶ ἐν καταφανεῖ κατανύξει ἐδέχθησαν ὅ τε Βασιλεὺς, οἱ πριγκίπες καὶ αἱ πριγκίπισσαι τὰ Ἄχραντα Μυστήρια κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Μεγ. Σαββάτου, ἦν ἂν ἀρχῆς παρακολούθησαν, ἀφοῦ πρότερον ἐξωμολογήθησαν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, εἰς ἃ πρὸς τοῦτο προσῆλθεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Καὶ ἄλλοτε δοθείσης ἀφορμῆς ἐσημειώσαμεν τὴν βαθεῖαν εὐσέβειαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν λοιπῶν ὑψηλῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, τηρούσης πιστῶς τὰς παραδόσεις τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας κατὰ τὴν παραδειγματικὴν θρησκευτικὴν ἀγωγήν, ἧς ἔτυχον ἀπὸ τῶν μακαριστῶν αὐτῶν προγόνων. Πόσῃ δὲ σημασίαν ἔχει διὰ τὸ ὑπήκοον ἢ τοιαύτη εἰς τὴν θρησκείαν ἡμῶν ἀφοσίωσις τῶν ἀρχόντων, εἶνε περιττὸν νὰ ἀναπτύχῃ ὡς αὐτόδηλον.

Αἱ ἁγίαι ἡμέραι.

Καθ' ἅπασαν τὴν Μεγ. Ἑβδομάδα μεγίστη παρετηρήθη εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς συρροὴ τῶν πιστῶν, ἐν βαθεῖᾳ κατανύξει παρακολουθούντων τὰ τίμια τοῦ Κυρίου Πάθη ἐν τοῖς ἀναγνώσμασι καὶ τῇ ἁσματογραφίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Μυριάδες λαοῦ συνώδευον τὴν μετὰ τοῦ Ἐπιταφίου ἀνά τὰς συνοικίας τῆς πόλεως συγκινητικωτάτην λιτάνευσιν, ἦν ὑπῆντων ἀπὸ τῶν παραθύρων οἱ ἔνοικοι κρατοῦντες ἀνημμένα κηρία καὶ καιόντες λιβανωτῶν, διαδηλοῦντες οὕτω τὴν στεργρὰν τῶν προσήλων πρὸς τὴν πᾶριον ὥραϊαν θρησκείαν. Καὶ ἐν τῷ ἡμερησίῳ δὲ τύπῳ ἐδημοσιεύθησαν πολλῆς προσοχῆς ἄξια ἐπίκαιρα ἄρθρα καὶ χρονογραφήματα. ἐξαιρέτητα τὴν σημασίαν τῶν ἡμερῶν. Ἄλλ' ἐὰν ἡμεῖς ἐν γαλήνῃ καὶ ἀταραξίᾳ, ὧν σήμερον ἡ πατρις ἡμῶν ἀπολαύει, ἠδυνήθημεν νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἐμπρέπει εἰς τοὺς χριστιανούς τὸ δράμα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τοῦ Σωτήρος ἡμῶν ἀγαλλίασιν, δὲν διέφυγεν ἡμᾶς ἡ τραγωδία τῶν ἑκατομμυρίων ἐν τῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ μαρτυρῶν, οἵτινες πολλοστὸν τοῦτο ἔτος αἴρουν ἐν καρτερίᾳ τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου, ἐν ἀγωνίᾳ προσδοκῶντες τὴν λύσιν τοῦ δράματός των. Εἶθε ὁ τὴν δοκιμασίαν ταύτην ἐπιτρέψας Κύριος νὰ ἐπίδη ἐπὶ τοὺς πόνοὺς τῶν ἀδελφῶν καὶ νὰ ἀναστήσῃ αὐτοὺς ὅσον τάχιον ἀπὸ τῆς συνεχούσης αὐτοὺς ὀδύνης.

Διάσωσις ἱερῶν κειμηλίων.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Συλλογὴ παλαιῶν εἰκόνων» ἀναγινώσκουμεν ἐν τῷ Δελτίῳ τοῦ ἐν Ἀγιάσῳ τῆς Λέσβου ἱεροῦ προσκυνήματος τῆς Θεοτόκου «Ἁγία Σιών» τὰ ἀκόλουθα: «Ἐξ ἀφορμῆς ἐνδείξεων τινων περὶ τοῦ ὅτι παρὰ διαφοροῖς οἰκογενείαις τῆς Ἀγιάσου

ὑπῆρχον παλαιαὶ φορηταὶ εἰκόνες καὶ ἐν τῷ ἐνδιαφέροντι τῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ὅπως διασωθῶσιν αὐταὶ ἀπὸ ἐνδεχομένων συλλήσεων καὶ καταστροφῶν, ἐλήφθη ἀπόφασις, ὅπως συγκεντρουμένων τῶν εἰκόνων τούτων, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς παρουσίας τοῦ εἰδικοῦ διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν τεχνίτου κ. Β. Ραχισέβσκυ, καταρτισθῆ ἰδικὴ συλλογὴ ἐν τῷ Ἱερῷ Προσκυνήματι. Πρὸς τοῦτο ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος ἀπήνθυνε σχετικὴν ἔκκλησιν πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαόν, ὅστις, μετὰ μεγάλης προθυμίας ἐνστερνισθεὶς τὸ κοινωφέλές τοῦτο σχέδιον, λίαν φιλοτίμως ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ τὰς ὡς οἰκογενειακὰ κειμήλια παρ' αὐτῷ φυλασσομένας παλαιὰς εἰκόνας. Οὕτω μέχρι τῆς παρουσίας στιγμῆς συγκεντρώθησαν ἀρκεταὶ τοιαῦται εἰκόνες». τῶν ὁποίων δημοσιεύεται λεπτομερῆς πίναξ. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκκλήσεως ἀποδεικνύει ὅτι διὰ τῆς μεθόδου ταύτης εἶνε δυνατόν νὰ περισωθῶσι σπουδαῖα κειμήλια εἰκονογραφίας, φυλασσόμενα τυχόν εἰς ἰδιωτικὸν οἶκον ἀνὰ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὸν Γολγοθᾶν.

Ὅσοι κατ' αὐτὰς ἀνέγνωσαν τὰς ἐκ Ρωσίας εἰδήσεις περὶ τοῦ κατὰ τὴν Μεγάλῃν Ἑβδομάδα θρησκευτικοῦ συναγεροῦ τῶν πιστῶν, συνεπέραναν ἀμέσως τὰς συνεπείας τῶν θερμῶν τῆς πίστεως ἐκδηλώσεων τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν ναῶν ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ἐπαναλαμβάνωνται ἐκάστης ἡμέρας αἱ ἀκολουθίαι πολλάκις αὐθημερόν, ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχουν ναοί, αὐταὶ ἐτελοῦντο ἐν ὑπαίθρῳ, ἐντὸς κήπων καὶ πλατειῶν ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῶν πόλεων, ὑπὸ ἱερέων προσφάτως χειροτονηθέντων καὶ μυστικῶς ἐκπαιδευθέντων. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν ἀκαριαίον: ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων ἀντιπασχαλίων μέτρων, τῶν ὑπὸ τῶν ἀθείων κέντρων τῶν Σοβιέτ ληφθέντων πρὸς ἀντιπερισπασμὸν τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα τῆς νεολαίας, ἀπὸ ἐνδεχομένης συμμετοχῆς εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τὰς μεγάλας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡμέρας, ἡ Γκεπεὺν προέβη εἰς ἀθρόας συλλήψεις κληρικῶν, κατὰ τῶν ὁποίων πάντως θὰ προσαφθῶσιν αἱ συνήθειαι διὰ τὰ τοιαῦτα μέτρα κατηγορεῖται. Ὀδυνηρὸς εἶνε ὁ Γολγοθᾶς τὸν ὁποῖον ἐξακολουθεῖ ἀναβαίνουσα ἡ χριστιανικὴ Ρωσία ὑπὸ τὸ μαστίγιον τῆς σοβιετικῆς ἀθείας. Καὶ ἐγκατερεῖ ἐν τοῖς παθήμασι, διότι γνωρίζει τί ἀκολουθεῖ μετὰ τὸν Γολγοθᾶν.

Τί ἐπιπλέον νὰ ἐρωτήσῃ!

Ἐκ τῶν εἰς ὀγκώδη τόμον ἐκδοθέντων ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς τελευταίας διαβοήτου δίκης τῆς Μόσχας σταχυολογοῦμεν τὴν ἀκόλουθον λεπτομέρειαν (σ. 660). Πρὸς ἐσπέραν τῆς 9 Μαρτίου μετὰ τὴν ἀκροαματικὴν διαδικασίαν ὁ εἰσαγγελεὺς Βυσσίνσκη ἀπήνθυνε τὴν ἀκόλουθον ἐρώτησιν πρὸς τὸν συγκατηγορούμενον τέως ὑπουργὸν τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου Ρόζενγκολιτς.

— Κατηγοροῦμενος Ρόζενγκολιτς, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸν φάκελλον τῆς ἀνακρίσεως, ἀνευρέθη κατὰ τὴν σύλληψίν σας εἰς τὴν τσέπην τοῦ περιστρόφου ραμ-

Εἶνε ὁμως προφανές ὅτι ὁ Σεβ. δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικὰς μελέτας τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσοστόμου, ὑποστηρίζοντος τὴν ἀποστολικὴν ἀρχὴν τῆς λειτουργίας, οὐχὶ ὁμως καὶ τοῦ συνόλου αὐτῆς. Ἐν τῷ σημερινῷ μουτῷ δὲν ἐπιχειρεῖται λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῶν ὑπὸ τοῦ Σεβ. σ. ἀναπτυσσομένων γνωμῶν, αἵτινες ἀντιτίθενται πρὸς τὰς περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐν λόγῳ λειτουργίας κρατούσας, ἐν τούτοις τοῦτο μόνον σημειώθηκα, ὅτι πάντως εἶναι ἀξία μελέτης προσοχῆς ἢ ἐν τῷ 32ῳ κανόνι τῆς Στ'. Οἰκίου Συνόδου ἀναγραφωμένη παρὰ τοῦ Βασιλεῦς, λέγοντος ὅτι παρέδωκε μὲν τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ Ἀδελφός μας Ἰάκωβος, ἀλλ' αὕτη ἦτο ἀγνωστοῦ τοῖς ἐν Κωνσταντίνῳ, ἐνφ' ἑσταίετο ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας.—Ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ ἔργοις, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πραγματείαις ταύταις ὁ πολυγραφώτατος Ἱεράρχης δὲν φθάγγεται ἀμάρτυρα τοῦναντίον, ὁ καμψάκη; τῆς εὐνομαθείας αὐτοῦ μόνον δὲν εἶνε ἠλαττωνημένος, ἀλλὰ καὶ τόσοσιν πλουτεῖ ἀπροσδιμήτου ὄντως κοικιλίας γνώσεων καὶ ἐπιχειρημάτων, ὥστε νὰ προκατασκευάζηται ἐκείσετα ὁ ἀναγνώστης πρὸς νέας ἐκπλήξεις. Πιθανὸν γὰρ ὡς καὶ τινες αὐτοῦ νὰ ἦεν συζητήσιμοι, ἐν ὀλίγοις ἢ ἐν πολλοῖς· ἀλλ' ὁ ἴδιος ἔχει περὶ τοῦ βασιμίου τῶν πορισμάτων του τοσαύτην πεποίθησιν, ὥστε νὰ τὰς ἐκφέρει ὡς δισχυρισμοῦς ἀκλόνητους, ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ἀδίστακτον τῆς συγγραφικῆς τόλμης καὶ τὸ πάθος τῶν ἐπιστημονικῶν ἀποφάσεών του, ὅτι ὄν ἐν τῷ βιβλιοβριθεῖ καλλίῳ του ἀνασέρει διαρκῶς νέον «φῶς ἀπὸ τὰ βράθια τῶν αἰώνων», κρημνιστικῶν πολυχρονίῳ; κρατουσῶν ἀνικλήσεων καὶ καποιθήσεων. Ὡσαῦτα πνευματικὰ σκάμματα ἀόκνως ἐρευνητικῆς ἱεραρχικῆς φρενός.

— ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Κορινθίας

Καλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τῆς νεοσυσταθείσης ἐνορίας Καλεντζίου τοῦ τ.δ. Κορινθίων, ὅπως ἐντὸς ἐνός μηνός, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτικόν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 83 τοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ ἵνα ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους πρὸς ἐκλογὴν ἐφημερίου τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας. Ἐν Κορίνθῳ τῇ 2 Μαΐου 1938. † Ὁ Κορινθίας Διμασκήνος.

Ι. Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

Ἐπειδὴ οὐδεὶς φέρων τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 82 ἔδ. 1 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων κ.τ.λ.» ἀπαιτούμενα προσόντα μερφέσεως ὑπέβαλεν ἡμῖν αἴτησιν ὑποψηφιότητος διὰ τὴν χηρεύουσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Λαρίσῃ ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ τῶν Ἱσοτοσάλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐντὸς τῆς διατῆς πρώτης προκηρύξεως ἡμῶν ταχθείσης; προθέσεως, παραταίνεται αὕτη συμφώνως τῷ νόμῳ ἐπὶ τρίμηνον, ἥτοι μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου ἐ. ῆ. (ἀπαιτούμενα προσόντα πτυχίου Θεολογικῆς Σχολῆς Χαλκίδος ἢ ἐτέρας ὁμοεβάθρου τοιαύτης; ἢ καχεροτονημένοι πτυχιούχοι οἰασθήποτε Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς; Ἐν Λαρίσῃ τῇ 16 Ἀπριλίῳ 1938. † Ὁ Λαρίσης Δωρόθεος.

Ι. Μητρόπολις Μυτιλήνης

Καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίας Εἰρήνης τῆς κοινότητος Ἐρεσῶν, ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν ἱεράν Μητρόπολιν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 10ης Μαΐου ἐ. ῆ. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 20ῃ Ἀπριλίου 1938. † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

Καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα

προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ παρὰ τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Τεσσαρῶν Παπᾶδου Διακόνου, ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν ἱεράν Μητρόπολιν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 25ης τρέχοντος μηνός. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 15ῃ Ἀπριλίου 1938. † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

Ι. Μητρόπολις Ναυπλίας καὶ Ἐδρυτανίας

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ νενομιστὰ προσόντα ὅπως ἐντὸς ἐνός μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν τῇ καθ' ὑμᾶς ἱερῇ Μητρόπολι ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 83 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημερίων κ.τ.λ.» ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, ἀρκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χηρευούσης ἐνορίας; Καρότσης Δολοπάν. Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 21 Μαρτίου 1938. † Ὁ Ναυπλιακὸς καὶ Ἐδρυτανίας Γερβανός.

Ι. Μητρόπολις Γρεβενῶν

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων κ.τ.λ.» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὰς χηρευούσας θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν: 1) ἁγίου Ἀποστόλων—ἁγίου Γεωργίου, 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου—Ἀνθρακιάς, 3) ἁγίου Γεωργίου—Ἀναδούτων, 4) ἁγίου Νικολάου—Ἀράκη, 5) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου—Γεωργίτης, 6) ἁγίου Γεωργίου—Ἐλάφι, 7) ἁγίου Νικολάου—Παληουσιᾶς, 8) ἁγίου Νικολάου—Ζαξί, 9) ἁγίου Κωνσταντίνου—Φιλίππειον, 10) ἁγίου Ἀθανασίου—Ἐλάτου, 11) ἁγίων Πάνων—Πολαίτης Κουτσούφλιανης καὶ 12) ἁγίου Νικολάου—Περιβολοῦ, τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκτελείας, ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς προκηρυσθείσας ἐνορίας. Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 12 Ἀπριλίου 1938, † Ὁ Γρεβενῶν Γεββᾶσιος.

Ι. Ἐπισκοπὴ Ἀρκαδίας (Κρήτης)

ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 81, 82 καὶ 83 τοῦ ἐπ' ἀριθμῷ 5439 νόμου κωδικοποιημένου πάντας τοὺς βουλομένους; νὰ ὑποβάλλωσι μέχρι τῆς 15ης Μαΐου 1938, πρὸς ἡμᾶς; τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 83 τοῦ νόμου 5439, ἀναφερόμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὰς χηρευούσας θέσεις τῆς ἱερᾶς ἐπισκοπῆς Ἀρκαδίας, τακτικῶν ἐφημερίων τῶν κάτωθι ἐνοριῶν 1ον) Κοισσῆ 2ον) Πιπῶρι; 3ον) Βισβιλίων Ἀναγίων 4ον) Στανιῶν καὶ 5ον) Πρωταζων Ἐν Ἀγίῳ Δάμα τῇ 18 Ἀπριλίου 1938, † Ὁ Ἀρκαδίας Βισβίσιος.

Ὁ Δήμαρχος Κοζάνης

Χηρευούσης τῆς θέσεως ἐφημερίου εἰς τὸ Δημοτικὸν Νεκροταφεῖον «ἁγίου Γεωργίου» Κοζάνης, βασει τῶν ἀρθρων 81, 82, 83 καὶ 90 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439, προσκαλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ταύτην πτυχιούχοι Θεολογικῆς Σχολῆς ἢ οἰασθήποτε ἄλλης Πανεπιστημιακῆς τοιαύτης νὰ ὑποβάλλωσι ἐντος μηνός τῆς; αἰτήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν λοιπῶν πιστοποιητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω. Εἰς τὸν ἀνωτέρω ναόν, συμφώνως; τῷ νόμῳ δύναται νὰ διορισθῇ καὶ ἄγαμος κληρικός. Ἐν Κοζάνῃ τῇ 21 Ἀπριλίου 1938. Ὁ Δήμαρχος Κοζάνης Β. Τζέρπου

ΕΚΚΛΗΣΙΑ,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. ΓΡΑΦΕΙΩΝ 24-195

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία:

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἐδέσσης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
† Ὁ Ἐάνθης ΙΩΑΚΕΙΜ

Ἐπεύθυνος, Π. Σ. Μανωλάσης

Τύπος «Φοῖνικας» ὁδὸς Λαοναύτου 4, Τηλ. 54-329